

Exercicios de autoavaliación

Morfoloxía. Palabras variables 3: o verbo. Palabras invariables: o adverbio, a preposición e a conxunción

1. Nas seguintes formas verbais, separa a raíz das desinencias e indica a persoa, o número e o tempo de cada unha delas:

	prefixo	Tema		Desinencias	
		raíz	VT	tempo/modo/aspecto	número/persoa
rematou					
andei					
coñeceremos					
peiteabas					
volvedes					
cantar					
comido					
desaconsellabamos					
digades					
amaba					
collín					
estarei					

2. a) Substitúe nas seguintes frases os substantivos subliñados por un infinitivo:

- A bebida séntalle mal.
- Sempre me gustou o baile.
- Agora non teño tempo para unha viaxe.
- O estudo é unha forma de desenvolver a intelixencia.
- Todos os domingos dedicamos unhas horas ao paseo.

b) Completa as oracións escribindo o xerundio do verbo que figura entre parénteses:

- Ía moita calor e cheguei (suar) _____.
- A velliña mirounos (sorrir) _____.
- O home camiñaba (fitar) _____ a un lado e outro.

3. Completa as frases coa forma do participio correspondente:

- Cando remates deixa todo _____ (recoller).
- Non darei _____ (recoller) o cuarto a tempo.
- O galano viña _____ (envolver) en papel de prata.
- O galano foi _____ (envolver) pola dependenta da tenda.
- O mar _____ (calmar) parecía un espello.
- Enfadouse moito e non se dá _____ (calmar).
- Tomás, _____ (nacer) no ano 1979, é o meu fillo máis vello.

- A rapaza non deu _____ (nacer) a tempo para que a coñecese a súa bisavoa.

4. Indica os valores dos tempos verbais das seguintes oracións:

- *Rosalía casa con Murguía en 1858.*
- *A linguaxe das ciencias humanísticas busca a obxectividade.*
- *Mañá comezámolas vacacións.*
- *Quería ve-la nota do meu exercicio, se pode ser*

5. Aplica a cada modo verbal (indicativo, subxuntivo, imperativo) unha destas palabras e xustifica a elección con oracións creadas por ti: *irrealidade, orde, realidade.*

6. a) Fíxate nas frases seguintes e indica a quen se refiren en cada caso:

- Ao saírmos do cine estaba chovendo. Quen saíu?...
- Ao saíren do cine estaba chovendo.
- Ao saírdes do cine estaba chovendo.
- Ao saíres do cine estaba chovendo.
- Ao saír do cine estaba chovendo.

b) Escribe en cada frase a forma do infinitivo conxugado que corresponda:

- Para facer nós ese exercicio precisamos unha explicación.
- Ao rematar o traballo foron cear a un restaurante.
- Ao entrar (nós) na sala, apagaron as luces.
- Compramos un ordenador novo para traballar mellor.
- De saír (ti) coa túa pretensión de ir (nós) á praia eu quedo na casa.
- É fundamental ter un bo lugar de traballo para estudar (vós) mellor.

7. a) Corrixe os erros:

Ese coche consume moita gasolina. Dican que non soupo comportarse. Sinten que non hubese festa este ano. Fuxen cos cartos porque ninguén os persigue. Iso valerá unhas cinco mil pesetas e poderás pagalo ben. Non din entendido nada nin poden escoitalo ben.

b) Coloca o acento gráfico onde cumpra:

Contaronlle-los contos. Mercamo-lo coche. Entregounolo a nós. Os paquetes, entregaronllos a eles. Ti come-lo bisté con fame.

8. Conxuga o pretérito de Indicativo do verbo *varrer*, *ver* e *vir*, e o presente de indicativo de *dormir*.

9. Escribe as formas de *saír* e *fragar* que precisen diérese.

10. Escribe en pretérito de Indicativo os verbos indicados entre parénteses nas seguintes oracións. Repara en que non todos son irregulares.

- Ela non _____ (Ser) a asasina.
- Foi estupenda a festa que Xanina e mais ti lle _____ (Facer) á vosa nai polo seu aniversario.
- Non lles _____ (Ir) á cerimonia porque non nos chegou o convite.
- O avogado non cho recomendou pero ti _____ (Querer) testemuñar no xuízo.
- Hoxe _____ (Conducir) toda a tarde e agora estou moi cansa para saír pola noite.
- Na votación da asemblea de onte _____ (Haber) moita abstención.
- As robalizas que _____ (Comer) onte a túa nai e mais eu de boas que estaban _____ (Saber) a pouco.
- Xa _____ (Ler) no xornal que a crise do petróleo repercutiu na suba dos prezos.
- A enfermidade das vacas tolas _____ (Producir) unha forte diminución no consumo de carne vacúa.
- _____ (Ser) eu quen os avisou de que remataba o prazo para pagar o IVE.
- Xa _____ (Vir) o outono para ir apañar castañas ao soto.
- Na chacinería non _____ (Ver) eses chourizos tan saborosos que lle recomendarades.
- Non che _____ (Traer) as novas lamias de aliaxe lixeira para o teu coche.
- Onte _____ (Andar) dez quilómetros e hoxe non aturades as maniotas.

11.a) Completa as frases seguintes escribindo o verbo no tempo que se che indica:

- Pedíanme sempre que (cantar: pretérito de subxuntivo) _____ aquela canción que lles gustaba tanto.
- Chegamos tarde e ela xa (actuar: antepretérito de indicativo) _____.
- Vós xa (rematar: pretérito de indicativo) _____ o traballo?
- Se tivese tempo abondo (ler: pospretérito de indicativo) _____ máis pero éme imposible.
- Quen (escribir: pretérito de indicativo) _____ esta novela tan bonita?
- En que colexio (estudiar: copretérito de indicativo) _____ cando erades nenos?
- Avísame cando (chegar: presente de subxuntivo) _____ o carteiro.
- Os meus amigos (conducir: pretérito de indicativo) _____ toda a noite.
- Eu (crer: futuro de indicativo) _____ o que dis cando o vexa.
- Onte eu (andar: pretérito de indicativo) _____ toda a tarde comprando os agasallos para o teu aniversario.
- A mesa estaría ben aquí se (caber: pretérito de subxuntivo) _____.

- Ti xa lle (dar: pretérito de indicativo) _____ as gracias?
- Todo aquel día nós (estar: antepretérito de indicativo) _____ moi preocupados.
- Penso que é urxente que eles (ir: presente de subjuntivo) _____ ao médico.
- Intenteino pero non (poder: pretérito de indicativo) _____ facer máis nada.
- Eu non (poñer: pospretérito de indicativo) _____ aquí eses mobles.
- Cando cheguen (querer: futuro de indicativo) _____ cear.
- Se nós o (saber: pretérito de subjuntivo) _____ xa cho diríamos.
- Vós sempre (saír: presente de indicativo) _____ tarde da casa.
- Toma este xarope cando (ser: presente de subjuntivo) _____ necesario.
- Aquela muller (ter: antepretérito de indicativo) _____ dous fillos.
- A chuvia era tan forte que eu non (ver: copretérito de indicativo) _____ a estrada.
- Cando nós (vir: presente de subjuntivo) _____ faremos unha festa.

b) Volve escribir as frases seguintes cambiando o suxeito polo que se che indica:

- Eu fuxo das liortas que non levan a nada. (Ela)
- Eu nunca minto. El.....
- Nós durmimos nun hostel. Ti.....
- Ela sofre unha hepatite. Eu.....
- Nós sentimos moito o ocorrido. Elas.....
- Eu tuso polas mañás. Ela.....
- Vós acudides puntualmente ás citas. Eles.....
- Nós cumprimos as nosas promesas. Ela.....

12. a) Escribe catro frases que leven perífrases de infinitivo e que teñan respectivamente os seguintes significados:

- Futuridade en xeral:
- Obriga ou deber:
- Acción que se está desenvolvendo:
- Inicio dunha acción:

b) Escribe dúas frases que leven perífrase de xerundio indicando unha acción que se está desenvolvendo.

c) Escribe tres frases que leven perífrase de participio e que teñan respectivamente os seguintes valores:

- Acción que se repite:
- Acción como un proceso rematado:
- Pasiva:

d) Escribe as frases seguintes completando a perífrase co verbo auxiliar axeitado en cada caso:

- Polo camiño _____ falando de moitas cousas. (Acción que se está desenvolvendo)
- Mostrádemme o traballo que _____ feito. (Acción como un proceso rematado)
- Cando pare de chover _____ dar un paseo. (Futuridade)
- Se queredes aprobar _____ estudar máis. (Obriga)
- O público _____ enganado polo mago. (Pasiva)
- Imos descansar porque _____ camiñando desde as nove. (Acción que se está desenvolvendo)
- Cantas veces cho _____ dito! (Acción que se repite)
- Se non me deixades en paz non _____ rematado este exercicio. (Acción como un proceso rematado)

13. Escribe unha oración en que un adverbio ou grupo adverbial funcione como modificador dun adxectivo e outro en que ese mesmo adverbio ou grupo adverbial funcione como complemento circunstancial (Exemplo: *Un cativo moi ben educado colleu o teléfono. Xantamos moi ben neste restaurante*).

14. Marca o adverbio ou locución adverbial, indica a que clase pertence e substitúe por outro adverbio ou locución adverbial sinónimos:

Faino engorde. Rompeu a chorar de súpeto. Recolle os libros a feito. Non se pode ve-1a televisión e ler asemade. Está enriba. Colocouse embaixo. Se cadra vén hoxe. Abofé que tes razón.

15. Substitúe as preposicións e locucións prepositivas por unha preposición ou locución prepositiva sinónima:

Sentou xunta o radiador. Colocouse onda a parada do autobús. Agás el, todos aplaudiron. Algúns estaban a prol desas medidas. Chegou á meta canda os primeiros. Deunos un xantar co gallo do seu aniversario.

16. Escribe tres oracións con interxeccións con estas condicións: unha debe expresar chamada, outra alegría e unha terceira desprezo.

17. Corrixe os erros que advirtas:

Aer non estivo acó nen chamou por teléfono. Antronte estiven eilí e merquei unha caldeira a gas. Vive lexos e ten que erguerse temprano para chegar ao traballo. Fai as cousas despacio e según indican as instrucións. O artigo trata encol do estado da arquitectura galega hacia finais do século XIX.

18. Reescribe as oracións colocando unha conxunción que exprese a relación que se indica entre parénteses:

- *Traballa pouco, (oposición) gaña moito./ Chámao por teléfono (equivalencia) mándalle unha mensaxe por correo electrónico./ Padece cefalea, (explicación), dóelle habitualmente a cabeza./*

19. Introduce nas seguintes frases os adverbios e locucións adverbiais de tempo que figuran a continuación: *acotío, hogano, antonte, decontado, cedo, antano, asemade, axiña, de cando en vez, xamais, daquela, decote, arestora, aos poucos, xa, mentres:*

- _____ vai cos nenos ao cine, máis ou menos dúas veces ao mes.
- Vai poñendo a mesa _____ remato de preparar o xantar.
- Debeu de vir _____, porque onte estiven eu aquí e non a vin.
- _____ son cinco as testemuñas do crime atopadas pola policía.
- _____ eras moi nova para entenderes o que sucedía.
- Non volverei a ver esa película _____, non puiden durmir en toda a noite.
- Corrixiron os exames e _____ revisaron as cualificacións.
- Vou ordenando a casa _____, cando teño tempo entre traballo e traballo.
- _____ os tempos eran moi difíciles, _____ as cousas melloraron abondo.
- Luísa colle o coche _____ para ir ao traballo.
- Esta é a hora á que _____ vai dar o seu paseo pola praia.
- É moi eficiente, pídeslle unha cousa e xa cha fai _____.
- Chegou moi _____ porque colleu un atallo.
- Se queres erguer _____ polas mañás, non podes quedar pola noite vendo a televisión ata as tantas.
- _____ estará aterrando o seu avión no aeroporto, estou desexando vela.

20. Introduce cada preposición ou locución prepositiva en cadansúa frase. Non esquezas facer as contraccións pertinentes:

- segundo – a forza de – por culpa de – a rentes – consonte – ao redor – sobre – por mor de – en col de – a carón de – a prol de – agás – no canto de – malia*
- Os parrulos voaban _____ da auga.
  - _____ ir varias horas antes, non puido conseguir entrada para o partido.
  - A xente ocupaba os seus asentos _____ ía chegando.
  - Sempre deixa os libros _____ a mesa en vez de colocalos nos seus andeis.
  - Esa asociación traballa _____ as mulleres maltratadas.
  - Fixemos os exercicios da páxina vinte _____ o último que o deixamos para mañá.
  - Suspenderon o concerto ao aire libre _____ a chuvia.
  - Aprobou o exame teórico de conducir _____ facer moitas probas na autoescola.

- No discurso disertou _____ a evolución da lexislación urbanística neste decenio.
- No centro de estudos debemos actuar _____ o regulamento de réxime interno.
- Sentou _____ o seu irmán para axudalo cos problemas de matemáticas.
- Sentamos _____ a lareira para escoitar os contos de medo seus avós.
- A colleita estragouse _____ a sarabia que caeu pola noite.
- Trae esa cadeira para a mesa _____ esoutra.

1:

	Tema			Desinencias	
	prefixo	raíz	VT	tempo/modo/aspecto	número/persoa
rematou		remat-	-o-	-Ø-	-u
andei		and-	-e-	-Ø-	-i
coñeceremos		coñec-	-e-	-re-	-mos
peiteabas		peite-	-a-	-ba-	-s
volvedes		volv-	-e-	-Ø-	-des
cantar		cant-	-a-	-r	-Ø
comido		com-	-i-	-Ø-	-do
desaconsellabamos	des-	-aconsell-	-a-	-ba-	-mos
digades		dig-		-a-	-des
amaba		am-	-a-	-ba-	-Ø
collín		coll-	-i-	-Ø-	-n
estarei		est-	-a-	-re-	-i
rifaches		rif-	-a-	-Ø-	-ches

2:

A)

- **Beber** séntalle mal.
- Sempre me gustou **bailar**.
- Agora non teño tempo para **viaxar**.
- **Estudar** é unha forma de desenvolver a intelixencia.
- Todos os domingos dedicamos unhas horas a **pasear**.

B)

- Ia moita calor e cheguei (suar) **suando**.
- A velliña mirounos (sorrir) **sorrindo**.
- O home camiñaba (fitar) **fitando** a un lado e outro.
- Pasaba as tardes (xogar) **xogando** no parque cos amigos.
- (Ier) **Lendo** os seus libros pasei moi bos momentos.

3:

- Cando remates deixa todo **recolleito**.
- Non darei **recollido** o cuarto a tempo.
- O galano viña **envolto** en papel de prata.
- O galano foi **envolvido** pola dependenta da tenda.
- O mar **calmo** parecía un espello.
- Enfadouse moito e non se dá **calmado**.
- Tomás, **nado** no ano 1979, é o meu fillo máis vello.
- A rapaza non deu **nacido** a tempo para que a coñecese a súa bisavoa.

4:

Presente histórico.
Presente gnómico.
Presente prospectivo ou con valor de futuro.
Copretérito de cortesía.

5:

Irrealidade-subxuntivo, porque expresa dúbidas, desexos, posibilidades. Orde-imperativo, porque serve para mandar e ordenar. Realidade-indicativo, porque expresa feitos reais ou pensados como ocorridos na realidade.

6:

A)

- Ao saírmos do cine estaba chovendo. Quen saíu? **Nós**
- Ao saíren do cine estaba chovendo. **Eles ou elas**
- Ao saírdes do cine estaba chovendo. **Vós**
- Ao saíres do cine estaba chovendo. **Ti**
- Ao saír do cine estaba chovendo. **Eu, el ou ela**

B)

- Para **facermos** ese exercicio precisamos unha explicación.
- Ao **remataren** o traballo foron cear a un restaurante.
- Ao **entrarmos** na sala, apagaron as luces.
- Compramos un ordenador novo para **traballarmos** mellor.
- De **saíres** coa túa pretensión de **irmos** á praia eu quedo na casa.
- É fundamental ter un bo lugar de traballo para **estudiardes** mellor.

7:

A)

Este coche **consume** moita gasolina. **Din** que non **soubo** comportarse. **Senten** que non **houbese** festa este ano. **Foxen** cos cartos porque ninguén os **persegue**. Iso valerá unhas cinco mil pesetas e **poderás** pagalo. Non **dei** entendido nada nin **puiden** escoitalo ben.

B)

Contáronlle-los contos. Mercámo-lo coche. Entregóunolo a nós. Os paquetes, entregáronlles a eles. Ti cóme-lo bisté con fame.

8:

Varrín, varriches, varreu, varremos, varrestes, varreron

Vin, viches, viu, vimos, vistes, viron.

Vin, viñeches, veu, viñemos, viñestes, viñeron

Durmo, dormes, dorme, durmimos, durmides, dormen.

9:

Saíamos, saíades. Fragüei, fragüe, fragües, fragüe, fragüemos, fragüedes, fragüen.

10:

- Ela non **foi** a asasina.
- Foi estupenda a festa que Xanina e mais ti lle **fixestes** (Facer) á vosa nai polo seu aniversario.
- Non lles **fomos** (Ir) á cerimonia porque non nos chegou o convite.
- O avogado non cho recomendou pero ti **quixeches** (Querer) testemuñar no

xuízo.

- Hoxe **conducín** (Conducir) toda a tarde e agora estou moi cansa para saír pola noite.
- Na votación da asemblea de onte **houbo** (Haber) moita abstención.
- As robalizas que **comemos** (Comer) onte a túa nai e mais eu de boas que estaban **soubéronnos** (Saber) a pouco.
- Xa **lin** (Ler) no xornal que a crise do petróleo repercutiu na suba dos prezos.
- A enfermidade das vacas tolas **produciu** (Producir) unha forte diminución no consumo de carne vacúa.
- **Fun** (Ser) eu quen os avisou de que remataba o prazo para pagar o IVE.
- Xa **veu** (Vir) o outono para ir apañar castañas ao souto.
- Na chacinería non **viu** (Ver) eses chourizos tan saborosos que lle recomendarades.
- Non che **trouxen** (Traer) as novas lamias de aliaxe lixeira para o teu coche.
- Onte **andastes** (Andar) dez quilómetros e hoxe non aturades as maniotas.
- Sen reparardes en que podía estar errado, todos vós **crestes** (Crer) a súa versión dos feitos.
- Eu non lle **dei** (Dar) importancia á crocada que María lle **meteu** (Meter) ao coche, pódelle pasar a calquera.
- Os gardas municipais **puxéronlles** (Poñer) multa a todos os coches que aparcaran nesta beirarrúa sobre a liña amarela.
- Grazas ao que recibimos pola venda dos piñeiros **puidémoslle** (Poder) botar o parque novo á casa.
- **Tiven** (Ter) que ir á doutora a que me quitase a argana que me quedara cravada na gorxa.
- Na inauguración o arcebispo **bendiciu** (Bendicir) o novo local comercial.
- Quería gardar todos os apuntamentos no cartafol mais non me **couberon** (Caber).
- Velaí os tes, **estiveron** (Estar) toda a tarde no ciber, e iso que mañá teñen exame de bioloxía.
- Con moita habilidade Henrique **reconduciu** (Reconducir) a reunión de tal forma que todo o mundo **saíu** (Saír) satisfeito.
- Suspendéronvos porque non **soubestes** (Saber) as aprendizaxes mínimas esixidas para esa avaliación.
- Nós **dixemos** (Dicir) que a facultade precisaba unha mellora nas súas instalacións mais ninguén nos **fixo** (Facer) caso.

11:

A)

- Pedíanme sempre que **cantase** aquela canción que lles gustaba tanto.
- Chegamos tarde e ela xa **actuara**.
- Vós xa **rematastes** o traballo?
- Se tivese tempo abondo **lería** máis pero éme imposible.
- Quen **escribiu** esta novela tan bonita?
- En que colexio **estudabades** cando erades nenos?
- Avísame cando **chegue** o carteiro.

- Os meus amigos **conduciron** toda a noite.
- Eu **crerei** o que dis cando o vexa.
- Onte eu **andeí** toda a tarde comprando os agasallos para o teu aniversario.
- A mesa estaría ben aquí se **coubese**.
- Ti xa lle **dechese** as grazas?
- Todo aquel día nós **estiveramos** moi preocupados.
- Penso que é urxente que eles **vaian ao** médico.
- Intenteino pero non **puiden** facer máis nada.
- Eu non **poñería** aquí eses mobles.
- Cando cheguen **quererán** cear.
- Se nós o **soubésemos** xa cho diríamos.
- Vós sempre **saídes** tarde da casa.
- Toma este xarope cando **sexa** necesario.
- Aquela muller **tivera** dous fillos.
- A chuvia era tan forte que eu non **vía** a estrada.
- Cando nós **veñamos** faremos unha festa.

B)

- Ela **foxe** das liortas que non levan a nada.
- El nunca **mente**.
- Ti **dormes** nun hostal.
- Eu **sufro** unha hepatitis.
- Elas **senten** moito o ocorrido.
- Ela **tose** polas mañás.
- Eles **acoden** puntualmente ás citas.
- Ela **cumpre** as súas promesas.

12:

A, B e C)

Respostas libres.

D)

- Polo camiño **van falando** de moitas cousas. (Acción que se está desenvolvendo)
- Mostrádeme o traballo que **levades feito**. (Acción como un proceso rematado)
- Cando pare de chover **iremos dar** un paseo. (Futuridade)
- Se queredes aprobar **teredes que estudar** máis. (Obriga)
- O público **foi enganado** polo mago. (Pasiva)
- Imos descansar porque **levo camiñando** desde as nove. (Acción que se está desenvolvendo)
- Cantas veces cho **teño dito!** (Acción que se repite)
- Se non me deixades en paz non **darei rematado** este exercicio. (Acción como un proceso rematado)

13:

Exemplo. *Ofrecéronnos nese restaurante un caldo moi ben feito. Xantamos moi ben nese restaurante.*

14:

Faino de vagar. Rompeu a chorar de socato. Recolle os libros a oito. Non se pode ver a televisión e ler ao mesmo tempo. Está arriba. Colocouse abaixo. Ao mellor vén hoxe. Certamente que tes razón.

15:

Sentou a carón do radiador. Colocouse xunta a parada do autobús. Excepto el, todos aplaudiron. Algúns estaban a favor desas medidas. Chegou á meta ao mesmo tempo cós primeiros. Deunos un xantar con motivo do seu aniversario.

16:

Exemplo: Eh! Espérame! Oh! Tocoume a lotería! Boh, non digas máis parvadas!

17:

Onte non estivo aquí nin chamou por teléfono. Antonte estiven alí e merquei unha caldeira de gas. Vive lonxe e ten que erguerse cedo para chegar ao traballo. Fai as cousas de vagar e segundo indican as instrucións. O artigo trata sobre o estado da arquitectura galega cara a finais do século XIX.

18:

Traballa pouco; con todo, gaña moito (adversativa). Chámao por teléfono ou (disxuntiva) mándalle unha mensaxe por correo electrónico. Padece cefalea, é dicir, (explicativa) dóelle habitualmente a cabeza.

19:

- _ De cando en vez vai cos nenos ao cine, máis ou menos dúas veces ao mes.
- _ Vai poñendo a mesa mentres remato de preparar o xantar.
- _ Debeu de vir antonte, porque onte estiven eu aquí e non a vin.
- _ Xa son cinco as testemuñas do crime atopadas pola policía.
- _ Daquela eras moi nova para entenderes o que sucedía.
- _ Non volverei a ver esa película xamais, non puiden durmir en toda a noite.
- _ Corrixiron os exames e asemade revisaron as cualificacións.
- _ Vou ordenando a casa aos poucos, cando teño tempo entre traballo e traballo.
- _ Antano os tempos eran moi difíciles, hogano as cousas melloraron abondo.
- _ Luísa colle o coche a cotío para ir ao traballo.
- _ Esta é a hora á que decote vai dar o seu paseo pola praia.
- _ É moi eficiente, pídeslle unha cousa e xa cha fai de contado.
- _ Chegou moi axiña porque colleu un atallo.
- _ Se queres erguerte cedo polas mañás, non podes quedar pola noite vendo a televisión ata as tantas.
- _ Arestora estará aterrando o seu avión no aeroporto, estou desexando vela.

20:

- _ Os parrulos voaban **a rentes** da auga.

- **Malia** ir varias horas antes, non puido conseguir entrada para o partido.
- A xente ocupaba os seus asentos **segundo** ía chegando.
- Sempre deixa os libros **encol da** mesa en vez de colocalos nos seus andeis.
- Esa asociación traballa **a prol das** mulleres maltratadas.
- Fixemos os exercicios da páxina vinte **agás** o último que o deixamos para mañá.
- Suspenderon o concerto ao aire libre **por mor da** chuva.
- Aprobou o exame teórico de conducir **a forza de** facer moitas probas na autoescola.
- No seu discurso disertou **sobre** a evolución da lexislación urbanística nos últimos anos.
- No centro de estudio debemos actuar **consonte** o regulamento de réxime interno.
- Sentou **a carón do** seu irmán para axudalo cos problemas de matemáticas.
- Sentamos ao **redor da** lareira para escoitar os contos de medo dos seus avós.
- A colleita estragouse **por culpa da** sarabia que caeu pola noite.
- Trae esa cadeira para a mesa **no canto desoutra**.